

"Řekněte: prdel/Máte na to?" ptá se nás extravagantní písničkář hned v úvodu závěrečné skladby. Stejnou výzvu (už bez otázky) na nás vychrlí v divoké extázi v následujících dvou a půl minutách ještě nesčíslněkrát; možná sám netuší, jaké vzrušené debaty tím mezi folkovým publikem - včetně publicistů - vyvolává. "Klíčem k pochopení alba je poslední skladba *Máte na to?*,
se kterou se každý recenzent nutně musí nějak poprat," tvrdí dokonce Milan Tesař. Inu - kdo si přál ten slavný výrok spatřit černý na bílém, má ho v samém záhlaví a vás ostatní bych rád poodvedl někam, kde nám "skandální kousek" nebude zakrývat výhled na celé album. Napsal jsem - v čase, kdy jsem ho měl mnohem méně naposlouchané - že je o něco horší, než předchozí (velmi dobrý)

Šílenec

a poněkud váhavě na tom budu trvat i dnes.

Na Šílenci je přece jen o něco silnější materiál, repertoár (v podstatě všechny písně vznikly už dávno) tam byl o něco méně přebraný. Na druhou stranu sólový Schmitzerův projev, jeho syrovost a samorostlost, které naživo strhují a z desky mohou působit rozpačitě, byly nahrazeny promyšlenější "fasádou". Původně jsem byl sice zklamán, že Jiří dlouho mluvil o chystané desce, na které ho bude doprovázet "bigbítová kapela jako za mlada", až se z kapely vyklubal jediný výrobce zvuků, hudební i zvukový režisér (a zjevně i aranžér) Zdeněk Zdeněk. Jenže zvuky jsou vyráběny velmi citlivě a trefně. Nejobvyklejším soundem není divoký bigbít, ale velmi mírný folkrock: lehké bicí, basa, mnohonásobně nacinkaná písničkářova dvanáctka a sem tam nějaký ten klavír nebo jiný klávesový zvuk. Pár kousků je přece jen mírně bigbítovějších (*Bynd'a*, *Dokola, dokola* ...), jednou hraje jen kytara bez spodku (*Balada*), dvakrát vykouzlí Zdeněk zcela odlišný sound (

Melodram, Máte na to?

). Jako u každého klasického písničkáře i u Schmitzera jsou nejzásadnějším momentem texty, které ale nelze odtrhnout od melodií a projevu. Všechny jmenované složky jsou skvěle provázané a tvoří osobitou a nezaměnitelnou chuť J.S. Hudba je místy dost jednoduchá (*Potvory, Bynd'a*

), ale dobře se vážící k textům, trefná a ve většině případů i dostatečně napadnutá.

Belcantovým projevem Schmitzer rozhodně nevládne, takže se Zdeněk snažil jeho zpěv zušlechtit, dokonce i s využitím "popáčových" způsobů (více hlasů nazpívaných přes sebe). Projev je neodfláklý, výrazný a celkem přesný; míst, která trochu tahají za uši a "žertovně" se plete zpěv, ubylo. A když se zpěv někdy přece jen zvrhne v nějaké "polomluvení", je to zpravidla ku prospěchu věci. Pro dojem z některých skladeb (*Bynd'a*

Bynd'a

) je nakonec nejdůležitější, že je Schmitzer výborný herec, který ví, jak své dílo korunovat. Oblíbené výplňové zvuky - tedy všelike ble-ble-tě-tě-ha-ha - tu samozřejmě jsou, ale kromě úvodní titulky, která je z nich postavena, se s nimi naštěstí šetří.

Mám pocit, že do obecného povědomí je Schmitzer zapsán jako drsňák (*Potvory, Čert*) chrlící vulgarismy. Méně bývá vnímána jeho schopnost vyvážit jistou zálibu ve šťavnatých výrazech a pohled drsňáka verši, které občas jakoby přilétaly z časů Antonína Sovy: tak jsou košaté, rytmicky urovnané, někdy i s archaickými slůvky či slovosledem (na CD

Bouda

méně, ale přece: např.

Telefon

). Z tohoto netriviálního vyvážení pochází třeba

Dívka

- milostná (pro starší a pokročilé) přefiltrovaná pohledem drsňáka - nebo předlouhá Balada.

Nepřipadaly by nám u jiného tvůrce verše "

Můj světe rozmilý/Co přines jsi nám do kolíbký?/Jen sebe celého/A to je vše co máš

" nepřijatelně naivní? U Schmitzera tomu tak není. Své oblíbené téma plynutí času v lidském životě (zde kromě

Balady

i v

Dokola, dokola...

a v asi nejpoblíbenější

Kaluži

) nechává balancovat mezi vážnou a veselou polohou. V této typické pozici "mezi Haškem a Kaškou", jejímiž mistrovskými kousky jsou zejména

Není potřeba

a

Melodram

, je J.S. nejvíc nenahraditelný. Mistrovská

Víla

nám zase řekne o rozdílech mezi muži a ženami víc, než všechny populární knihy pojednávající o neschopnosti žen zacházet s mapami: "

Jiří Schmitzer: Má na nás? Máme na něj?

Napsal uživatel Tomáš Hrubý
Středa, 11 Únor 2004 04:00

Líbí se mi víla/A vskutku rád ji mám/Protože v noci je tak milá/Pak musí jít/A můžu být/Zas chvíli sám.

" Pánové, kdo z nás nechtěl aspoň jednou v životě vílu?

Vrátím-li se k začátku recenze a konci cédéčka, rád se vám svěřím, že mě skladba *Máte na to?* stále velmi baví, zejména pro to, jak je zahraná (od slova herec, ne hráč) a pro dokonale napsané blábolivé sloky (to je to, co není "Řekněte: prdel"). Pokud ale nechcete přijít o okénko modrého života a vypnete si desku už po patnáctém tracku, můžete objevit někoho úplně jiného, než extatického (Š)šílence. Máte na to?

Jiří Schmitzer - Bouda. BMG, 2003, celkový čas 42:05.